

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
DR. FRANCISZ LAJOS.
Társzerkesztő:
DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos potitsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fill.

Pártkeret nélkül.

Az a nagy szellemi zűrzavar, mely manap nálunk az ország egész közéletében a legkülönbébb törekvések és irányok felszínre vetésében megnyilvánulni szokott, a katolikus vezető emberek gondolkodását is sajnálatosan befolyásolja.

Egy-két hónap előtt szónoklatokat hallottunk és cikkeket olvastunk arról, hogy a katolicizmus közérdekeinek Magyarországon az a politikai irány felel meg legjobban, mely nem szorítja pártkeretek közé az ügyeink iránt jóindulattal és rokonszenvvel viseltető embereket, hanem arra törekszik, hogy minden pártban legyenek igaz barátai az egyháznak, a kik a mi jogos érdekeinket szívükön viselve, azok mellett az illető pártokban mintegy őrt álljanak, azokért, ha kell síkra is szálljanak.

Elfelejtettek ennek az elméletileg szépen hangzó tételnek a felállítói és hívei rámutatni arra, hogy hol a világon létezik egy olyan politikai, egy olyan parlamenti helyzet, mely a katolikus egyháznak, mondjuk általánosabban, mely a keresztény erkölcsi rendnek oltalmat és védelmet biztosítana, feltéve, hogy az illető országban a keresztény érdekeknek párttá szervezet őrizete nincs megalakítva.

A kulturharcok története nem azért zajlott le felettünk, hogy annak csupán az emlékeit őrizzük meg, hanem főképp azért, hogy abból tanuljunk. A Gondviselés a népeket a történelem által oktatja. Minden kulturharcból rendkívül tanulságos tapasztalatként tűnik ki az a tény, hogy mindig, a mikor akár a parlamentek, akár az uralkodók harcot indítottak az egyház jogai és szabadságai ellen, ez a harc csak azért kaphatott erőre, csak azért hatalmasodhatott el a támadók táborában, mert a megtámadott egyháznak nem volt szervezett ereje, mely a támadást egyöntetű, egységes védelemmel visszaverhette volna.

Am egyöntetűvé, egységessé tenni az erőt a politikai téren, csak *pártszervezet* által lehetséges. A ki az erőtömörítésnek valamely más módját is ismeri és lehetségesnek tartja, álljon elő a tudományával, szívesen meghallgatjuk és ha a pártszervezetnél jobb, célravezetőbb dolgot tud ajánlani, követni is fogjuk. Azt azonban nem tarthatjuk politikai tudásnak, ha valaki rámutat egy soha nem létezett és nem létező helyzetre s megkínál minket vele, hogy igyekezzünk azt megvalósítani. Vissza fordítjuk a nagy jóakaratot és azt mondjuk, a ki egy ilyen helyzetet lehetségesnek tart, az mutassa meg azt is, hogy miképp kell azt létre hozni.

A pártszervezet nélküli erőtömörítés egy ilyen soha és sehol nem létezett helyzet, azért azokat a jóakarátú katolikusokat, a kik minket folytonosan azzal kínálgatnak, hogy bontsuk fel a néppárti keretet és vigyük be az erönket más parlamenti pártok, első sorban az uralmon levő munkapárt sáncai mögé, arra kérjük, mutassák meg, miképp lehetséges ez a csodálatos erőátvitel? Mert eddig láttunk ugyan egyes embereket a munkapárt sáncai mögé vonulni, de a keresztény politika céljait szolgáló erőtömörítésnek a munkáját azon sáncok mögött végbe menni, még nem láttuk.

Természetesnek találjuk, hogy a kiknek politikai pártkeret nem kell, azoknak *politikai pártlap* sem kell. Azért haragotadják most a legújabb jelszót, hogy alapítani kell egy nagy katolikus lapot, mely azonban ne legyen pártlap, hanem minden pártpolitikát kizáró katolikus lap. Tehát *kizárólag* katolikus legyen. A *»kizárólag«* szón fekszik a logikai súly.

Ez ismét olyan terv, a minőnek a megvalósulását sehol a világon meg nem találjuk. Tessék megmutatni, hogy hol létezik olyan kizárólagosan katolikus lap, melynek semmi köze sem volna a pártpolitikához? Vannak lapok, melyek pártönkivülieknek vallják magukat, de ez csak

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Az oberammergaui passiójátékok.

Irtá: **Adieu.**
V.

Jellemvonások a régi szereplőkről. — Remegés a játékv előtt. — A játékbizottság szigora. — A gyakorló színház. — A Keresztiskola. — Frigyes Vilmos trónörökös a keresztiskolában. — A szereplők listája. — Szavazás a lista felett. — Az ez évi választás. — Lang Antal. — A játéknapok reggelén.

Leírásunk folyamán említettük már, hogy a passiójáték a szereplők részéről önmegtagadással párosult áldozatkészséget követel. Volt rá eset, hogy a nagyobb és nehezebb szerepek alakítói összerogytak a színpadon s nemcsak szerepalakítási képességeket vesztek el egyszer s mindenkorra, hanem erejüket és egészségüket is.

Lang János, a ki évek hosszú során át Oberammergau polgármestere volt s 1860—1890-ig háromszor egymás után játszotta Kaifás szerepét, egy rendkívül tevékeny és érdemes férfiú, a község közművelődési és jóléti intézményeinek lelkes fejlesztője, az 1900-iki játékv előtt tartott próbák alatt lázba esett s halálos betegen vánszorogott haza a színházból. Mikor már a játékidő közeledett, nem állhatta meg, hogy el ne vitesse

magát a próbákra s később az előadásra is, de mikor tapasztalnia kellett, hogy már egyáltalában nem vihet szerepet az előadásokon, könnyekre fakadt és sirt mint a gyermek s néhány hét múlva inkább a szívfájdalomtól, mint a testi gyötrelmekből elhunyt.

Leánya *Róza*, a ki 1890-ben Mária szerepében lépett fel, a játékv után torokbajt kapott, melyből kigyógyult ugyan, de hangja fátyolozott lett, úgy hogy a következő játékvben 1900-ban már nem szerepelhetett. Hogy csak néma szemlélője legyen a játéknak, azt nem bírta volna elviselni, azért szerzetbe lépett.

Mayr József, az 1870-ik és következő játékvék híres Krisztus-személyesítője, a kit II. Lajos bajor király annyira becsült a művészetéért, hogy midőn az 1870/71-iki porosz-francia háború idején b. kellett vonulnia, a király engedélyéből meghagyhatta hosszú haját s a csatasík helyett a hadvezetőségi irodában dolgozhatott, — ez az ember 1903-ban egy veszélyes operációnak kénytelen volt magát alávetni, de mielőtt elutazott volna Münchenbe még egyszer látni akarta a passiószínházat, a hol hosszasan imádkozott, búcsút véve életének ezen nagyjelentőségű színhelyétől, mintha sejtette volna, hogy azt többé nem fogja viszontlátni. És nem is látta.

Ezek nagy szívre valló tények, jellemvonások, melyekből nyilvánvalóan tűnik ki, hogy az oberammergaui ember a passiójátékot egy mindenek felett álló *életáldozatnak* tartja.

Éppen azért mindén játékv élé remegéssel néznek az előbbi játékok szereplői. Vajjon nem fog-e kelleni eddig viselt szerepöket, egy kisebbel, egy másod- vagy harmadrangú szereppel felcserélni; nem fog-e kelleni a szívökkel egybeforrott színpadtól végkép megváltni? Ez a kérdés nyugtalanító bizonytalanságban lebeg felettök.

Mert könyörtelen az a szigor, melylyel a játékbizottság a szereplőket megválogatja és a színiszemélyzetet összeállítja. A kiken olyan nyoma mutatkoznak az öregségnek, melyek a szerep sikerére károsan hathatnának ki, a ki valamely időközben támadt testi fogyatkozás miatt nem látszik alkalmasnak arra, hogy szerepét olyan kifogástalanul játssza el, mint a megelőző játékvben, annak ki kell esnie a szereplők sorából. Ezzel szemben nem használ sem sirás, sem kérés. Egy Lechner nevű szereplő 1900-ban térdre esve könyörgött a bizottságnak, hogy még egyszer adhassa Kaifást. A bizottság ridegen visszautasította az időközben megöregedett embert, a mit az annyira szívére vett, hogy bele betegedett s nem is kelt fel többé a beteg ágyról.

frázis és nem valóság. Nálunk ilyen a krajcáros politikai napilapunk az *Uj Lap*. Most már mit látunk ennél a lapnál? Azt, hogy 24 óráig sem tud politikailag színtelen lenni. Volt idő, a mikor politikai rokonszenvével a Néppárt felé fordult s akkor azt mondták róla, hogy ez a lap bizony nem kizárólag katolikus, hanem egy kicsit néppárti; és volt idő, a mikor a munkapárt érdekeinek igyekezett szolgálatokat tenni s akkor azt mondták róla, hogy egy kicsit munkapárti.

Ha ebben a vélekedésben a keresztény-politika ellenségeit megörvendeztetni az, hogy az *Uj Lap* csak „egy kicsit” néppárti; a keresztény politika barátait pedig megnyugtassa az, hogy az említett lap csak „egy kicsit” munkapárti, akkor mi az előbbiek örömet teljes örömmel, de az utóbbiak megnyugvását csak fél megnyugvának tartjuk.

Fél meggyőződéssel, fél szívettel az igazságot szolgálani nem lehet. Az ilyen szolgálat értéktelen, mert nem vezet az igazság birtokába. Azért, ha azt látjuk, hogy valamely lap az elveinkkel ellenkező politikát nem szolgálja állandóan, annak őszintén örülhetünk, mert bizonyosak lehetünk felőle, hogy az illető lap annak a politikának a diadalra vivésénél erős tényezőként soha sem fog szerepelni. Ellenben nem kelthet bennünk megnyugvást az a körülmény, hogy valamely lap hébe-korba a mi elveinknek is tesz szolgálatot, mert az ilyen inkább vendégszereplésnek, mint kitartó cselekvésnek mondható szolgálatról az elvek megvalósulása terén eredményeket várni nem lehet.

Azt még meg tudnánk érteni, ha valaki azt mondaná, alapítsunk egy nagy katolikus lapot, de az politikával egyáltalában ne foglalkozzék, hanem öleljen fel csak vallási, sociális és közgazdasági kérdéseket. Egy ilyen alapítás gyenge, erőtlen volna ugyan, hasonló például a magyar kir. honvédséghez, melynek van

gyalogsága, lovassága, de nincs tüzérsége, azért magában véve önálló hadviselésre képtelen, de egy ilyen alapítást legalább lehetségesnek mondhatunk. Azonban egy politikai katolikus nagy lap, határozott politikai állásfoglalás, vagyis egy bizonyos politikai pártnak az elvi küzdelmeit támogató és előmozdító irány nélkül: *non sens*.

Azért hagyjanak fel ezzel a tervvel azok, a kik jobbat, okosabbat ajánlani nem tudnak. Komoly ember soha sem bírálgat és soha sem ítél el olyasmit, a minél jobbat ő maga alkotni nem tud. A kiknek kicsiny és gyenge katolikus napilapunk, az *Alkotmány*, tegyék nagygyá és erőssé. Ez lehetséges, erről szívesen beszélünk bárkivel; de pártonkívüli katolikus politikai lapot ne emlegessen senki sem, mert ez magán viseli a kivihetlenségnek nem is kinyomatát, hanem egész súlyát.

A polgármesteri szék. A főispán jelöltjének, *Tóth Lajosnak* a hívei, a kik tulajdonképpen nem *Tóth* úrnak, de még *Crausz István* úrnak sem, hanem a mindenkor hatalomnak a hívei, együgyű mesét gondoltak ki és terjesztnek jelöltjük érdekében.

Azt híresztelik szerte-széjjel, hogy harc és háború lesz a város és vármegye között, ha a képviselőtestület nem a főispáni jelöltet választja meg polgármesterré. Egyenes gondolkodású emberek, a kik nincsenek hozzá szokva a szabad-elvű szubtilitásokhoz, csodálkozva kérdezik, hogy miért kellene harcnak és háborúnak lennie *Tóth Lajos* mellőztetése esetében? Igazán furcsa egy abszurdum az, hogy akadnak Nyitrán emberek, a kik komoly képpel hirdetik, hogy a főispáni jelölt személyében *békegalamb* száll a városházára, a kinek szelid, koncilíás vezetése alatt, a városnak a vármegyei törvényhatósághoz való viszonya csupa édes turbékolás lesz!

Ki ne szeretné a galambot, főképp ha olajágot hordoz a csőrében? És a főispán úr kis jelöltjét mégis szelnek eresztették *Szeniczről*, *Galgóczról*, *Nagytapolcsányból*, bizonyára nem azért, mert olajjaggal röpködte körül az illető helyeket, de még mint postagalambot sem, mert a postagalambot visszavárják, de álljon elő valaki akár *Szenicz*en, akár *Galgócz*on, akár *Nagytapolcsány*ban, a ki *Toth Lajost* visszavárná.

személyesítőjének a hangja azonban kissé gyenge a roppant nagy színtérhez képest. Azt nem roghatjuk fel neki hibául, hogy rossz rokonságba jutott, a mennyiben atyja, *Zwink János* nem más, mint a passiójáték híres *Júdása*, a ki ezt a szerepet ezidén már harmadszor adta elő.

A gyakorló színházon kívül az úgynevezett „*Keresztiskola*” (*Kreuzschule*) is irányadóul szolgál a játékbizottság tagjainak a szereplő személyek névsorának összeállításánál. A keresztiskola is színjáték, hasonló a passiójátékhoz, csak hogy sokkal kisebb szabású, melyet minden ötödik évben adnak elő jobbra Németországból érkező vendégek előtt. Nevét onnét nyerte, mert a játék tárgyát annak a nagy életproblémának a bemutatása képezi, hogy hogyan kell az embernek vándorolnia a kereszt rögös útján. A játék gyönyörű életképekben, prologusokban és színi előadásban oktatja ki a hallgatóságot arról az igazságról, hogy szenvedéseken át vezet az út a megdicsőülés ormára.

Egy ilyen keresztiskolai előadást 1875-ben *Frigyes Vilmos* trónörökös, a későbbi III. *Frigyes* császár is végig nézett s utána alig győzött kifejezést adni elragadtatásának a község polgármestere előtt, a ki a nyújtott élvezetért külön is kitüntetett.

S a mint nem hisszük el senkinek sem, hogy *Tóth Lajos* békegalamb volna, úgy nem adunk hitelt annak a hiábavaló híresztelésnek sem, hogy azon esetben, ha *Steiner Gyula* választatnék meg, okvetlenül konfliktus törne ki a város és a vármegye között. Ismét csak kérdezzük, hogy miért kellene konfliktusnak kitörnie? Az az örökös „miért” sehol sem jogosultabb, mint éppen itt.

Talán azért inditana a vármegye harcot a város ellen, mert nem a főispán kandidatusát ültette a képviselőtestület a polgármesteri székbe? Hát ez szép tisztelete lenne az önkormányzati jogkörnek! De tegyük fel, hogy a város az önkormányzati jogaihoz való ragaszkodásával, az ö törvénytisztelével maga ellen ingerelné a mai cinikus ország-kormányzat embereit, nem gyáva, nem képtelen és az alkotmányos joggyakorlatban méltatlan polgárság volna az, mely ebben az esetben a reá kényszerített harcot fel nem venné és meg nem állaná?

A város és a vármegyei törvényhatóság közötti viszonyt törvények határozzák meg. Nincs a képviselőtestület tagjai között senki sem, a ki ezt a törvényes viszonyt meg akarná zavarni. Legkevésbé akarhatja ezt egy olyan polgármester, akit igazán a polgárság bizalma és nem a hatalom tolakodó keze helyezett a város ügyeinek élére. Az ilyen polgármester csak azt akarhatja, a mit maga a polgárság is akar: békét, rendet, törvénytisztelést, a város érdekeinek buzgó, odaadó gondozását.

Ne uljünk fel tehát a mondva csinált lármanak, a város nyugalma, békéje, rendje és jóléte nem függ kétes értékű főispáni kegyektől, hanem függ a polgárság férfias, komoly és kötelességtudó elhatározásától. Azért utógondolat nélkül sorakozzunk azon jelölt körül, a ki a képviselőtestület tagjainak egy nagy része egy ízben már teljesen méltónak tartott a bizalmára, s a ki nem más, mint: *Steiner Gyula*.

A Gazdák Biztosító Szövetkezetének megrágalmazása. A *Pesti Napló* ez évi július 9-iki számában azt állította a Gazdák Biztosító Szövetkezetéről, hogy a Szövetkezet a jégkárakból kifolyólag körülbelül 15 millió korona veszteséget szenvedett és ennek folytán a bukás szélére sodortatott, szóval mindenképpen olyan hírt tett közzé, mely alkalmas lett volna arra, hogy a közönséget megtévessze és a szövetkezetbe helyezett bizalmat megingassa.

A Szövetkezet a *Pesti Napló* ellen azonnal sajtópert indított s ennek a folyamánya lehet az,

A gyakorló színházban és a keresztiskolában kipróbált erőket a játékbizottság nyilván tartja s azokból és az előbbi játékv szereplőiből állítja össze a passiójátékok személyzetét. Ez a névsor azonban nem végleges, ez csak mintegy előterjesztés, javaslat, mely felett az egész község határoz. Minden nagykorú férfúnak és nőnek van szavazati joga, melyet mindig éret megfontolással gyakorolnak. Rendszerint a játékbizottság névsora győz, de megtörténik, hogy a község összalakossága eltér az eléje terjesztett jegyzéktől.

Az ez évi játék személyzetét 1909. okt. 12. és 13-án választották meg. A választást megelőző istenitiszteleten itt-ott hallani lehetett egy mély sóhajt, vagy felzokogó fohászt. A veteránok zokszava volt ez, a kik már sejtették, hogy meg kell válniok a színpadtól, a mit olyan nehéz szívvel tettek meg. Számos embernek és családnak a sorsa dől el azokon a napokon, a mit nem anyagi, hanem erkölcsi értelemben kell venni. Mert nincs az oberammergau-i emberre és családjára nézve nagyobb kitüntetés, mintha felléphet azokra a deszkákra, melyek a passiószínházban is világot jelentenek, sőt itt még inkább, mint máshol.

A megojtott választásnál egyes szerepek betöltése nem lehetett kérdéses, mert a megelőző játékv szereplői között több olyan kiváló szemé-

hogymost az említett lap önmagától cáfolja meg az előbbi hamis hírt, irván a következőket:

A Gazdák Biztosító Szövetkezetéről lapunk f. évi július 9-iki számában „Az agrár biztosító veszteségei” címmel oly hírt adtunk közre, amely szerint a biztosító szövetkezetnél a tokaj-hegyaljai ideai jégverés következtében 15 millió korona kárt jelentettek be, amely a tartalékból fedezhető nem lett volna, a szövetkezet pedig a viszontbiztosítást elmulasztotta volna. Időközben meggyőződünk, hogy cikkünk összes adatai téves információkon alapulnak s hogy különösen a szövetkezetnél Tokajhegyaljáról nem 15, hanem az egész országból a mai napig a visszavont bejelentéseket leszámítva, 6 millió korona kárt jelentettek, a mely 790,000 korona tényleges kárösszeggel már rendezve és részben folyósítva is lett, ami az 1,200,000 korona folyó évi díjbevétel mellett annál könnyebben volt lehetséges, mert a szövetkezetnek több elsőrangú angol társaságnál fennálló viszontbiztosítási szerződése jelentékenyen nagyobb károsodás esetén is teljes fedezetet nyújt. Amennyire sajnáljuk tehát, hogy egy a hírszolgáltatásban előfordulható tévedések miatt teljesen ki nem küszöbölhető hiba folytán a multikori cikket jóbiszeműleg leközlöttük, ép oly elégtételünkre szolgál most, hogy azt ezennel helyreigazíthatjuk.

Ehez nem akarunk bővebb megjegyzést fűzni, annál kevésbé, mert értesülésünk szerint a Pesti Napló helyreigazító sorai *dacára sem vont vissza* a Gazdák Biztosító szövetkezetét a megindított sajtóperet sem a Pesti Napló ellen, sem a többi újságok ellen, a melyek a fenti cikket leközlötték.

Anarchia a privígyei járásban.

Hogy mennyire igaz volt *Crausz* István főispán úrnak, a ki az ez évi július 21-én tartott törvényhatósági közgyűlésen arról panaszkodott, hogy a privígyei járásban abnormis állapotok uralkodnak, melyeket azután az ez évi július havi k. b. ülésen anarchikus állapotoknak nevezett, azt már minap néhány adattal megvilágítottuk.

A ki ismeri a privígyei járás viszonyait és *Crausz* István főispán urat, az tisztában lehet azzal, hogy *okozati összefüggés van* a főispán intranzigens liberalizmusa és a privígyei állapotok között. Ilyen állapotoknak a keletkezéséhez liberalizmus kell, még pedig az intranzigens fajtából.

Hogy minő anarchikus tetteket követett el a privígyei járás közigazgatási apparátusa a legutóbbi választási campagne alatt, arról már bőven volt szó a Ny. Szemlében.

A választás óta minden nagyobb eső után rögtön kimegy a csendőrség a községekbe és vizsgálja az udvarokat. Természetes, hogy min-

denütt víz folyik, mely szennyet, szemetet sodor magával, a mi nem csak a falvakban tapasztalható, hanem akárhányszor városban is. A köztisztaság kifogástalan állapotához jó mód kell, vagyonság kell, szegény népnél mindig lesznek hibák, fogatkozások a köztisztasági viszonyokban. A csendőri jelentésre azonnal jönnek az idézések, 30—40 parasztot idéznek be egy-egy községből s nem is egyszer, hanem kétszer, sőt háromszor is.

Ilyen többszöri megidézés éppen a legnagyobb munkaidőben történt s nagy tévedés volna azt hinni, hogy különbség nélkül idézték és bírsgoltak meg mindenkit, a kinek az udvarában valami kifogásolni valót találtak. Óh nem, a liberális választókat békében hagyták, de a néppártiaknál szemet szűrt már a szemétdombnak a lakóházhoz való közelsége is, pedig ez faluhelyeken mindenütt észlelhető és sok esetben elkerülhetetlen. Egyes községekben a néppárti választók egyenesen felhívták a csendőrség figyelmét a liberálisok udvaraira, a hol megbotránkoztatón sok szenny volt felhalmozva, s kérték, hogy azokat is jelentsék fel.

— Hogy kit kell feljelenteni, azt mi tudjuk és nem maguk, — volt a válasz.

A legnagyobb aratási időben nap-nap után egész népvándorlás zajlott le a szolgabírói hivatalhoz vezető utakon. „Az uraknak nincs dolguk, hát nemzeti munkát végeznek”, mondták az adófizető és a közigazgatási tisztviselőket is fizető emberek.

Ez egy újabb adat a privígyei járásban elterjedt anarchia illusztrálására s ha meggondoljuk, hogy az intranzigens liberalizmus nem tűri meg azt, hogy az alantas közegek a főnök akarata és útmutatása ellenére gyakorolják a hivatalos hatalmat, szembe tűnőnek kell mondanunk az öszszefüggést a vármegye jelenlegi főispánjának politikai módszere és a privígyei állapotok anarchiája között.

Privígyei.

Ujdonságok.

Katholikus nagygyűlés.

A X. katolikus nagygyűlés előkészítő-bizottsága: *Várady* L. Árpád dr. püspök, *Zlinszky* János dr., *Mihályfi* Ákos dr., *Nagy* Emil dr., *Ernszt* Sándor dr., *Zsembery* István dr., *Hindy* Zoltán dr. e napokban ülést tartott, melyen a nagygyűlés beosztását megállapították.

November 13-án reggel Veni Sancte, utána az I. ünnepi nyilvános ülés, délután a Népszövetség ülése, este pedig eucharistikus körmenet.

November hó 14-én reggel szentmise, utána

tárában a keleti utazók földrajzi művei mellett, ott láthatók Dante *Divina Comedia*-jának gazdagon illusztrált kötetei.

Az ember azt hinné, hogy ebben a hajlékban csak a műsáknak áldoznak, pedig van itt *műhely* is. A passiójáték főszemélye, a ki a szinpadon magához emel, meghat, Krisztus misztikus és felséges lényének bűvös körébe von, otthon szorgalmas iparos, műfazeskas, a kinek ügyes keze alól már sok előkelő és gazdag ember asztalát díszítő műtárgy került ki.

A játéknapok reggele emelkedett hangulatba hozza embert. Hat órákor megszólalnak a szép renaissance-stylű templom harangjai, melyeknek fenséges zenéjére sokszoros visszhangot adnak a községet koszorúzó zöld hegyek bércei. Az utcák megtelnek néppel, mely a templomba siet, a hol ünnepi istenitisztelet tartatják. Sok nem katolikus ember is jelen van a nagy misén, főképp sok anglikánus, a kiknek különben saját imaházuk van a községben. A vallási választófalak leomlanak Oberammergauban s az élő hit összeolvastó ereje a megváltás mystériumának imádó hódolatában a testvéri közösség érzéseivel fűzi egybe az embereket.

Mise alatt, a kommunió után ritkulni kezd a zsúfolóság megtömött padok közönsége, hosszú

egyesületi ülések, délután szakosztályi ülések, majd a II. nyilvános ülés.

November 15-én reggel sz. mise, utána szakosztályi ülések, délután zártülés, majd a III. nyilvános ülés, este pedig ünnepi lakoma.

A nagygyűlést rendező Országos Katolikus Szövetség (IV., Ferenciek-tere 7.) ez úton is felkéri azokat az egyeseket és testületeket, akik indítványokat kívánnak előterjeszteni, hogy a határozati javaslatokat az előkészítő-bizottsághoz legkésőbb október 15-éig terjesszék be.

Püspöki körlevél. Gróf *Bathányi* Vilmos dr. püspök, apostoli adminisztrátor f. é. VIII. sz. körlevelében közli a magyarországi lat. és gör. szertartású kath. tanítók segélyalapjáról és a létesítendő orsz. kath. tanítói árvaház és tápintézet alapjáról szerkesztett számadás kivonatát; azután felhívja az iskolaszéki elnökök figyelmét az iskolai szorgalmi idő pontos betartására. A tanévnek minden iskolában szept. 15-én meg kell kezdődnie, a vizsgák pedig június hó előtt nem tarthatók meg.

Minthogy az ezidőszerinti püspöki székhely a vasuti állomásoktól távolabbra esik, a kormányzó püspök a papság tudomására hozza, hogy a vele való személyes érintkezés megkönnyítése végett *minden hónap első és harmadik hetének keddjén, a mennyiben az említett napokra ünnep nem esik, Nyitra* a nagyobb papnevelőintézetben fog tartózkodni.

A körlevél végül az egyházmegyében újabban előfordult személyi változásokat közli.

Egyházmegyei hírek. *Kapallay* István vágtapolczai esp. plebános megkapta a kiszuczaujhelyi plebániát; dr. *Kmettyó* Károly ideigl. kiszuczaujhelyi adminisztrátor hasonló minőségben Vágtapolczára neveztetett ki; *Biringer* Rezső Poroszkára, *Puchovszky* József Illavára, *Szülő* Ernő trencsénpéteribe s. lelkészekül küldettek.

Kitüntetés. A király *Zamaróczy* Jánosnak a trencsénbaáni járás főszolgabírájának a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

Az esztergomi egyházmegyéből. *Haverla* József hontnémeti plebános, volt érsekújvári káplánt Selmezbánya szab. kir. bányaváros plebánosává választotta. A bibornok hercegprimás a választást megerősítette. — *Zachar* Ádám sopornyai káplán selmezbányai, *Szahuicsik* Vendel ujmisés sopornyai segédlelkészszé neveztetet ki.

Közegészségügyi vizsgálat. Dr. *Blum* Ödön közegészségügyi főfelügyelő, aki az utóbbi napokban Nyitra vármegye több helyén megfordult s a vármegye közegészségügyi viszonyait vizsgálta, f. hó 17-én Póstyénfűrdőben személyre vette a fürdőhely közegészségügyi berendezését többek közt a járványi kórházat és a fertőtlenítőt is s a látottakról a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott.

lyiség volt, a kiket koruk nemcsak hogy nem tett alkalmatlanná a rájuk váró szerepre, hanem most még jobban képesített rá, mint azelőtt. Ilyen első sorban a Krisztus-szerepet játszó *Lang* Antal.

Tíz év előtt még igen fiatal volt, de már akkor is ugyanebben a szerepben remek alakítást mutatott be. Közép magas, értelmes arcú férfiú, fiatalos kinézéssel, sugárzó kék szemekkel, gesztenye barna hosszú hajjal és szakállal. Beszédén és minden mozdulatán meglátszik, hogy gazdag elettapasztalattal és tudományos képzettséggel fejlesztette, tökéletesítette művészetét. Az a siker, melyet 1900-ban aratott, el nem kábitotta, a művészlélek erős ambíciójától ösztönözött, azóta sokat utazott és tanult, hogy alakító tehetségének újabb hatásárnyalatokra serkentő erőt szerezzen.

Alig hogy kipihente a passiójáték fáradalmait, már a következő évben, 1901-ben Olaszországba utazott, hosszabb ideig tartózkodott Rómában, a hol *XIII. Leó* pápától magán kihallgatást kapott. *Margit* olasz anyakirályné ugyanekkor egy ezüst serleggel ajándékozta meg. Azután beutazta Angliát, Francia- és Németországot, majd pedig hazajött és családot alapított s atyai házat gyönyörű domborművekkel ékesítette fel. Lakása egy valóságos kis múzeum, melynek minden zugában talál az ember egy-egy értékes műtárgyat. Könyv-

sorban indulnak meg férfiak és asszonyok, fiatalok és öregek az oltár felé, hogy vendégei legyenek az Úr asztalának. Valóban méltó előkészület arra a lelki átélésre, melyet a passiódráma jelenetei kívánnak.

Az istenitisztelet után ismét rajokban oszlik szét a közönség és ellepi a szállókat, kávéházakat, hogy sebtiben megreggelizzék s azután a színház felé tóduljon. Mindenki siet, mert el akarja kerülni a tolongást, pedig azt senki sem kerülheti el. Fél nyolc óra előtt senkit sem bocsátanak be a színházba s akkor már éppen olyan tolongás van a bejáratok körül, mint nyolc óra felé.

A nagy sietség legtöbbször áldozatot a színpadon követel, a kik bőven szeretnek megreggelizni. Ilyenek az angolok és amerikaiak, a kik közül sokan ott hagyják öt fogásos reggelijüket, mikor 1/28 órákor az első ágyúlövés, a passiójáték első jeladása, eldördül.

Sziporka.

Fiatal házasok között.

Ifjú feleség (dühösen): Csacsi vagy! Érted?

Férj: Tudom, mert másképp aligha vettelek volna feleségül.

Uj kir. tanácsos. A király a személye körüli miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök előterjesztésére dr. Kálmán Antal szeniczi kir. közjegyzőnek a közjegyzői pályán és a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dubik Bonaventura bajmócskai kath. iskolai tanítót ugyanott az állami elemi népiskolához rendes tanítónak kinevezte.

Eljegyzés. Dr. Barényi Ágoston illavai ügyvéd eljegyezte Ehn József trencséntepliczi nagyvendéglős leányát Rózsikát.

Népszövetségi gyűlés. A Kath. Népszövetség nyitrai szervezete f. hó 27-én délután 11 órakor a kath. kör nagytermében Jánoky Madocsányi Gyula elnöke alatt gyűlést tart, melyre az agitációs bizottság tagjai ez úton is meghívhatnak.

Adomány. A ker. szociális munkástelep lourdes-i szobrara Kardoss Géza 10, Mihálik János 3 koronát adtak. Köszönettel nyugtazza Kotelesovszky Alajos lelkész.

Uj lap Nyitrán. „Nyugatmagyarországi Napló” cím alatt f. hó 17-én 4 oldalra terjedő napilap indult meg Nyitrán, mely Nyitra, Pozsony, Trencsén, Bars és Komárom vármegyék területére terjeszti ki hírszolgálati körét. A lap előfizetési ára egész évre 16 korona. Egyes szám ára 4 fill. A lap *dél* alatt jelent meg, a mit nem lehet helyesíteni, mert ha jó lesz a lap, akkor a szerkesztőnek nem lesz oka röstelkedni miatta; ha meg rossz lesz, akkor az *alnév* alatt sem lesz kelendőse.

Búcsúestély a legényegyletben. A nyitrai kath. legényegylet ifjúsága 1910. szept. hó 25-én, vasárnap este, a bevonuló tagok tiszteletére színelőadással és táncmulatsággal egybekötött búcsúestélyt rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belepdíj személyenként 1 korona. Jó ételekről és italokról gondoskodva van.

Műsor: Anna. Dráma egy felvonásban. Személyek: Anna Suchala Paula úrlány, Tornay Bálint Suchala János e. r. t., Janka neje Blahut Irma úrlány, Péter nagybátyja Kozák István e. II. dékán, Zeréndi Jenő Vondra Béla e. rendező, Julcsa szobaleány Mühlhäger Vilma úrlány. Történi Tornyai lakásán. — II. Székely. Vigjáték egy felvonásban. Személyek: Sziklay Péter nyug. ezredes Suchala János e. r. t., Klára neje Valasek Böske úrlány, Piroška, Feri jogász gyermekei Suchala Mariska úrlány, Balkovics Pál e. rendező, Kenessy Ilon Mühlhäger Vilma úrlány, Fehér Gabi Kálmán Béla e. r. t., Gábor bácsi kertész Greschner János e. rend., Juci, unokája Blahut Irma úrlány. Történi Sziklay falusi káptalában. Előadás után tánc.

A nyitrai irgalmas nővérek templomának jubileumi megújítása és felékesítése. mint lapunk mult számában jeleztük, az irgalmas nővéreknek Amerikában tartózkodó növendékei is küldtek nagyobb összeget, a következő, az ottani viszonyokat is élénken jellemző level kíséretében, melynek Kiss Ernőné, szül. Krammer Valéria úrnő az írója. A levelet az említett úrnő az egyik tanító-nővérhez intézte:

Mindenekelőtt bocsánatot kérek a hosszas hallgatásért. Nagyon megörültem a rég nem látott kedves soroknak, annál is inkább, mert egy kedves kötelesség teljesítését ruházták reám. Nagyon örömmel szerettem volna haza küldeni, de sajnos a gyűjtés kissé nehezen megy, mert a nép ki van költelekve. Tessék elhinni, hogy sehol a világon nem áldoz annyit a nép templomokra, iskolákra, mint éppen itt Amerikában. Mivel egyházi vagyon nincs, így kénytelenek az emberek saját pénzüknél templomot, parochiát, iskolát építeni és fentartani. Mi is csak nem régebben 1000 dollárral (5000 korona) járultunk a mi városrésznünkben építendő magyar templomhoz.

Az itteni Szűz Mária egylet augusztus 21-én zászlót szentel, melynek én leszek a zászlóanyja. A gyönyörű zászlót Pesten készítették, a szállagot itt hímeztettem, legjobban szerettem volna magam elkészíteni, de időm nem engedi.

Különbösen hála legyen a Mindenhatónak jól megy a sorsom, a mit megjövendölt nekem kedves nővér G...-a, egyszer a kórusról jövet mondta, hogy a Szűz Anya meg fog áldani énekként, mely valóban mindig őszinte és buzgó szívből szállt az Úr trónja elé. Férjem nagyon jó ember, a clevelandi magyarság előtt köz-

becsülésben áll, de segít is mindenkinek, a hol csak teheti.

Még meg sem irtam, hogy egy régi nagyon jó forgalmú banküzletet vettünk át, melyben én is segédkezem. Egy pár év múlva, ha Isten is úgy akarja, hazamegyünk, munkánk gyümölcsét ott akarjuk élvezni. Mert odahaza pénz nélkül fabatkát sem ér az élet.

Csak az tetszik nekem itt Amerikában, hogy a munkát nagyra becsülik, nálunk sajnos, csak lenézni tudják. Ez a munka országa, a tönkrement milliósokra újra kezebe veszi a csákányt és dolgozik újra. Ez nem létezik nálunk, inkább sikkaszt, vagy éheznek, de dolgozni nem megy, mert az egyszerű munkást lenézik nálunk. Bizony ez elég szomorú, de így van, napról-napra halljuk a panaszokat irodánkban. De nem untatom tovább ezekkel a dolgokkal, hiszen mi úgy sem segíthetünk rajta.

Még mielőtt írni tetszett volna, olvastuk a Nyitrai Szemlében, hogy a nyitrai zárdai templomot újítani fogják. Mindjárt elhatároztuk, hogy mi is hozzájárulunk valamivel. Tessék majd szíves lenni egy Szemlé-t küldeni, hogy megmutathassam az adakozóknak.

Mielőtt befejezném soraimat, sok erőt és egészséget kívánok az új tanévhez!

Cleveland, 1910. aug. 10.

A levél egyes vonatkozásainak könnyebb megértése végett megjegyezzük, hogy írója egykor a nyitrai felsőbb leányiskolának egyik legszebb hangú növendéke volt, a ki templomi énekével sokszor gerjesztette áhitatra városunk katolikus közönségét. Most a tengeren túli idegenben példás hitélettel dicsőíti az Istent s honleányi erényeivel tiszteletet szerez a magyar névnek.

Halálozás. Kiskovalóci Vietórisz Miklós udvari tanácsos, volt orsz. képviselő, a vágujhelyi takarékpénztár vezérigazgatója f. hó 17-én Vágújhelyen 60 éves korában elhunyt. — Vietórisz Miklós az előbbi években jelentékeny szerepet játszott Nyitrai megye közéletében. A vágujhelyi kerületet őt országgyűlési cikluson át képviselte, szabadalvpart programmal. Thuróczy Vilmos második főispánjának beiktató közgyűlésén a törvényhatóság nevében Vietórisz üdvözölte a főispánt. Az 1906. március 29-iki rendkívüli közgyűlésen az alkotmányos küzdelem leszerelésének a vágujhelyi követ volt a leghangosabb szószólója, a miért azután a koalíciós kormány alatt a közhangulat annyira ellene fordult, hogy kénytelen volt a politikai szereplés teréről visszavonulni. A legutóbbi képviselőválasztások alatt neve újra forgalomba jött dr. Markhot Aladárral szemben, de bár a főispán részéről hivatalos támogatásban részesült, figyelemre méltó választási akciót nem volt képes kifejteni s azért a jelöltségtől visszalépett. Nemsokára rá udvari tanácsossá nevezett ki. Az elhunyt nem alapított családot, a gyászjelentést unokabátyja Vietórisz Fülöp cs. és kir. kamarás adta ki. Temetésén, mely f. hó 19-én ment végbe, igen sokan voltak jelen a vármegye előkelőségeiből. A gyászszertartást gróf Pongrácz Adolf, c. püspök, vágujhelyi prépost végezte.

Prihoda Lajos nyitrai székesegyházi nyug. karkaplán f. hó 24-én reggel, a nyitrai irgalmas nővérek kórházában hosszas szenvedés és a halálközlő szentségeinek ajtatos felvétele után, életének 69-ik évében elhunyt. A boldogult 34 évet töltött Nyitrán, s ezen időn át állandóan a nagyobb papnevelőintézetben lakott, a hol jó lelkületéért igen kedvelték. — Temetése ma vasárnap délután 4 órakor megy végbe az irgalmas nővérek templomában.

Nyugodjanak békében!

Bérbeadás. Polónyi Géza volt igazságügyminiszter lukigergelyfalusi birtokát, mintegy 400 holdat Politzer ottani bérlőnek bérbeadta 12 évre.

Tanító választás Nyitrán. A nyitrai róm. kath. elemi fiúiskolánál Maszárik János tanító nyugdíjaztatásával megüresedett és egy újonnan szervezett tanítói állásra az iskolaszék f. h. 19-én ejtette meg a választást Szmidá Kálmán nyitraalsóvárosi esp. plebános, iskolaszéki elnök elnöke alatt. A két állásra 30-an pályáztak, a kiknek képesítéséről, személyi és működési viszonyairól az elnök tájékoztatta az iskolaszéket. Több pályázónak az oklevele és szolgálati bizonyítványa egyes iskolaszéki tagok kívánságára külön is felolvasatott.

Az iskolaszéki tagok többsége már ezen információk eljárás alatt állást foglalt a jelöltek mellett, azért a szavazás, a mely titkos volt, gyorsan

ejtett meg. Beadott harminc szavazatot, ezekből Teschléry Károly szentistvánfalvai tanítója esett 25, Pászitka Vilmos nagytopolcsányi igazgatótanítója és karmesterre 21. — Dubay Géza előzőleg tanító 11 szavazatot kapott, más két pályázó 1—1 szavazatot.

A megválasztott két tanító közül Teschléry Károly nyitrai születésű, unokaöccse néhai Teschléry Károly nyitrai kereskedő és volt polgármesternek, 22 éves kitünő minősítéssel és többszörös képesítéssel bír.

Pászitka Vilmos, 30 éves kitünő minősítéssel és szintén többszörös képesítéssel rendelkezik. Eddigi működésével nem csak a tanítói pályán, hanem a társadalmi téren is kitűnt, sőt Páldi Vilmos név alatt közzétett dolgozataival a tanügyi irodalom mezején is sikereket aratott. Tevékeny férfi, a kinek előkelő része van Nagytopolcsányi katolikus mozgalmainak élesztésében. Mint zenesz elsősorú tehetség, az ő karmesteri vezetése alatt a nagytopolcsányi templomi ének- és zenekar magas szintjára emelkedett. Eddigi munka körének a nagytopolcsányi kath. iskolánál nagy nehézségek álltak útjában, az intézet kedvezőtlen anyagi viszonyai miatt, a kitartó erélyű férfi azonban megküzdött a nehézségekkel és sikerült neki az iskola iránti érdeklődést a lelkesedés fokára emelni, a mi a nem rég lefolyt iskolaszéki választásoknál szembetűnően megnyilvánult.

Az új tanterviakat melegen üdvözljük s kívánunk nekik Istentől erőt, kitartást, hogy működésük iskolánk jó hírnevéhez méltóan, a város zsenge ifjúságának szellemi és erkölcsi javára szolgáljon.

Bihary Ákos Nyitrán. Rendkívül elvezetes művészi eseményben lesz része a Nyitrai közönségnek szombaton október hó 1-én. Ugyanis ekkor tartja Bihary Ákos a vígszínház kiváló művésze nagyszabású fényes műsorú klasszikus estétjét a Hungária hávéházban a következő műsorral: 1. Nagy jelenet „Faust”-ból. Irta Göthe. Fordította báró Dóczi Lajos. (I. felvonás, 1-ső szín.) Személyek: Faust, Szellem, Wagner. 2. a) Eredeti kurucversek a XVII. és XVIII. századból, b) Kurucnóták, Endrődi Sándortól. 3. Antonius nagy beszéde Caesar holtteste felett. Részlet „Julius Caesar”-ból. Irta Shakespeare. Fordította Vörösmarty. 4. Vörösmarty Mihály, Arany János, Petőfi Sándor költemények. 5. Részlet „Cyrano de Bergerac”-ból. Irta Rostand. Fordította Ábrányi Emil. 6. Jehova (Kiss József). — Bihary Ákos neve sokkal ismertebb a hírlapolvasó közönség előtt, semhogy őt külön kelljen bemutatni, és igazán nagy hálával tartozunk neki, hogy országos körútjában, Kolozsvár, Arad, Nagyvárad, Szeged, Sopron, Pozsony után, minket nyitraiakat is részesített remek művészetében. Hisszük, hogy közönségünk tömegesen fog ez előadásban megjelenni, mert ezáltal csakis saját magának szerez nagy művészi gyönyörűséget. Jegyek ezen előadásra 2 és 1 koronáért előre válthatók a Fürst-tele dohánytőzsdében, ajánlatos az asztalok előzetes lefoglalása, mert biztosra vesszük, hogy ezen estén zsúfolásig meg fog telni a Hungária kávéház. Bihary délután 4 órakor a főgimnázium tornatermében az ifjúságnak is bemutatja tanulságos remek műsorát, mely előadásban a gimnáziumi ifjúság teljes számmal, testületileg fog megjelenni.

Figyelmeztetés. Bizonyára minden iskolaszéki elnök, aki gróf D'Harcourt Iphigenia kegyúrnő uradalomához tartozott, megkapta a Földbírtok és Telekbank Részvénytársaság budapesti bej. cégnek, képviselője dr. Lange Kálmán trencsényi ügyvéd által, a róm. kath. iskolának az 1910. év terhére történt előírása ellen beterveztett fölébbezését, mely szerint az uradalom, illetőleg a részvénytársaság, mint jogi személy, a nagymélt. vallás- és közokt. miniszter úr által 1891. évben 14,705. szám a. kiadott döntvénye alapján, egyházi adóval és így iskolafentartási pótdóval nem terhelhető, s e miatt az előírást nyilvánvaló jogtalanságnak mondja.

Már pedig, ha az ezen uradalomhoz tartozó iskolaszékek kivetettek egyenes adó arányában az iskolai pótdótot, azt nem vetették ki reá, mint jogi személyre, hanem mint kegyúrra, aki kegyúri jogokkal járó kegyúri terheket is magára vállalta. Ép ezért a fenti döntvényvel szemben rendelkezésünkre állanak más döntvények, a melyek az iskolai pótdóto kivetését jogosnak mondják. Így az 1906. évi 6668. sz. döntvény azt mondja: A kegyúri terhekhez nemcsak a templom, plebánia- és iskolaépület fentartása, hanem a plebánosnak és kántortanítónak javadalmazása is tartozik. Az 1890. évi 4386. sz. és az 1893. évi 4630. számú döntvények pedig fölvilágosítást adnak, hogy a kegyuraság, mint egyházi és nem világi jogviszony, az egyház jog szerint bírálandó el, mert a

kegyúri jogosítvány, ott a hol birtokkal jár, a kegyúri kötelezettséggel elválaszthatlan és oly kapcsolatban áll, hogy a kegyúr kegyúri kötelezettségei alól, akkor sem mentesül, ha a kegyúri jogát nem akarja, vagy nem tudja gyakorolni, mint pl. Nagyhelvényen. — Továbbá az 1887. évi 8395. sz. döntvény azt állítja, hogy a kegyúri joggal kapcsolatos kötelezettség a kegyúrra nézve oly dologi terhet képez, melyet ez viselni tartozik.

S tapasztalatból tudjuk, hogy mielőtt ezen döntvények meghozattak volna, az uradalmunkhoz tartozó minden egyes egyházi Visitatio Canonicában, a melyek 1829. évből származnak ez áll: De Patronis et Dominis Terrestribus §. 1. Patronus est Excellmus ac Illmus D. Comes Stephanus Illsházy de eadem, etc. Ins Patronatus solus exercet, nec alii Con-Patroni. Munificentiam eius, qualis expertus est actualis Parochus, identidem, quoties in necessitatibus sive Ecclesiae, sive Parochiae aut Scholae recursum fecerat.

Ha tehát az előbbi kegyurak döntvények nélkül is ismerték kegyúri kötelezéseiket, templomaik és iskoláik körül, annál inkább kellene ismernie a jelenlegi kegyúrnak s az ő ügyesének a már életben lévő döntvények alapján, hogy a kegyúri címmel kegyúri terhek is járnak, amennyiben ezen terhekkal együtt vette át a földbirtok és telekbank részvénytársaság gr. D'Harcourt Iphigenia kegyúrnó uradalmát.

S ennek alapján igenis jogos a Földbirtok és Telekbank Részvénytársaságra kivetett egyházi iskolai adó, s az ez ellen való felebbezés nem kegyúri kegyességre, hanem inkább szűkkeblűségre vall s a kulturális céloknak akadályozására szolgál.

S. Bucsek Andor.

A németprónai kath. ifjusági otthon részvénytársaságra részvényeket jegyeztek ismét a következők: **Wohland József** németprónai főesperes plébános 1 részvényt 50 kor., **Tenczer János** volt bíró 2 részvényt 100 kor., **Richter M. István** székesfehérvári főgym. tanár 4 részvényt 200 kor., **Klein Antal** 1 részvényt 50 kor. értékben. Mindenki tudja, hogy itt egy fontos küzművelődési célról van szó, mely az önzés legcsekélyebb gyanúját is kívánja és mégis azt tapasztaljuk mely sajnálattal, hogy a Németprónáról származó papok — tisztelet a kivételnek — ez ügyet nem karolják fel eléggé! Hisz nem kérünk adományokat, sokat sem kerünk, de egy-két részvényt már csak jegyezhetnek! A privilegiek és sokan egészen idegenek jegyezték részvényeket, és a németprónai egyháziakat ne jegyeznék, az lehetetlen! Ujból azon tiszteletteljes kérest intézzük mindazokhoz, a kikhez aláírási levelet küldöttünk, hogy azokat becses aláírásukkal kitöltve hozzánk visszaküldeni sziveskedjenek. Az aláírási összeg 10%-át a következő címre kérjük beküldeni: „A privilegie gazdasági bank Fiókja“ Németpróna. — *A részvénytársaság alapítói.*

A bajnai kath. polgári fiúiskola. A közeli napokban volt a nyitrabajnai polgári fiúiskola ünnepies megnyitása és felszentelése. Az egyházmegyei főhatóság képviselője Guzsvenitz Vilmos h. főtanfelügyelő, képezdei igazgató volt, aki a „Veni Sancte“t és az ünnepies nagymisét mondotta, mialatt az iskolatestvérek énekkara énekelt. **Némethy Lajos** házi lelkes beszentelte az iskolát és köszönetet mondott a hercegprimásnak azért, hogy az iskola létesítését elősegítette, majd köszöntötte Guzsvenitz Vilmost a főhatóság képviselőjét. Jelen volt Ürményből dr. **Tóth Károly** orvos, a kath. mozgalom neves vezére, aki az iskolatestvéreket hazánkba betelepítette. A polgári iskolának nagy feladata van azon a vidéken, nagy is iránta az érdeklődés. Szeptember 10-én már 80 növendék volt beírva. Az oktatást okl. világi tanárok végzik egy iskolatestvér vezetésével, aki a hittanári teendőket végzi.

Tanító választás. A negyedik kath. hitközség f. hó 11-én tartott tanító választáson több pályázó közül **Rózsa Lajos** kajali illetőségű tanítót választotta meg.

Új takarékpénztár. A Verebelyi Takarékpénztár Részvénytársaság a privilegiei népbank r. t. és a lévai takarékpénztár r. t. támogatásával 200 ezer korona alaptőkével megalakult. Igazgató: **Holló Sándor**, **Kmoskó Béla** dr., **Székcsák Jenő** dr. (Privigye), **Singer Sándor** (Privigye), **Nécsey József**, **Cservenka Károly**, **Matuska Albert**, **Rozenzweig Jakab**, **Mátray Gyula** (ügyvezető alelnök) és **Nagy Sándor** (Mohi). A felügyelő bizottság tagjai: **Schmidt Imre** (Privigye), **Schubert Pál** (Léva), **Konta Vilmos** (Baracska), **Matuska Imre**. Az új intézet ügyvezetője: **Rosenzweig Géza**, pénztárnoka: **Ürge József**, ügyésze pedig: **dr. Kovács Gyula** lett. Az intézet szeptember hó 15-én kezdte meg működését.

Iskolaszéki választások Nagytapolcsányban. Folyó hó 10-én folytak le Nagytapolcsányban a kath. iskolaszéki választások. Az érdeklődés fokát mutatja, hogy az előbbi választás 25 szavazatával szemben most 149 szavazatot adtak le. Nagy többséggel megválasztottak: **Dr. Adda Viktor** orvos, **Bilik József** építész, **Constantin Pál** szolgabíró, **Flanek Rezső** segédlelkész, **Dr. Hulényi János** ügyvédjelölt, **Klacsó Győző** polgári iskolai tanár, **Lepey Antal**, **Pacsis István** pénztáros, **Pokorny János** építész, **Váray József** kir. járásbíró, **Zhorella Gyula** könyvelő, **Zhorella István** földbirtokos, mint rendes, továbbá **Hulényi Mihály**, **Markovics Mihály**, **Poldánszky Ferenc** és ifj. **Vleskó János** mint póttagok. — Örömmel konstatalhatjuk, hogy az új iskolaszék működése elé sikert ígérő reményekkel néz Nagytapolcsány kath. közönsége. Egy ilyen iskolaszékkel nem lesz nehéz dolgozni, — csak akarni kell.

A nagytapolcsányi kath. legényegyesület javára rendezendő sorsjáték céljaira ujjabban a következők adakoztak:

Dr. Halaktovics Jenő gyűjtőívén: Özv. heg. Oldenburg Elimárné 3 db. eredeti festmény képet 120 kor. ért., Gróf Batthyány Vilmos nyitrai püspök úr 25 kor., Gróf Apponyi Gyula 1 db. ezüst serleget 60 kor. ért., Szulyovszky Gusztáv 20 kor., lovag Marnegg Ottomár 20 kor., N. N. plébános 5 kor., Lahner Ede plébános 4 kor., N. N. plébános 4 kor., Janovcsik István plébános 3 kor., Kodrik József plébános 4 kor., Krajnik Mihály kanonok 10 kor., Gardezza Tamás 50 kor., Zerdahelyi Béla 20 kor., B. K. kanonok 2 kor., Csorna Miklós plébános 2 kor., N. N. plébános 2 kor., Konrády Lajos püspöki titkár 4 kor., Tost Barnabás püspöki titkár 4 kor. Adományokban összesen 180 kor. Kézpénzben összesen 179 korona.

Hulényi Mihály gyűjtőívén befolyt: Hulényi Mihályné 1 db. gyönyörű asztalfutó 24 kor. ért., Hulényi Mihály 3 kor., Krajcsovicz István 2 kor., ifj. Babcsán N. 2 kor., Schvanda János 1 kor., Nécsey János 2 kor., Gergelics N. 1 kor., Bujala József 40 fill., Glásel Miksa 1 kor., N. N. 20 fill. — Adományokban összesen 24 kor. Kézpénzben összesen 12 kor. 60 fill.

Ondruska Lajos gyűjtőívén befolyt: Fuchs Samu 2 kor., Schvanda János 1 kor., Plinka János 1 kor., Latkóczy Vilmos 1 kor., Proszek N. 1 kor., Latkóczy Mátyás 1 kor., Finkl János 30 fill., Zájez Vilmos 50 fill., Dvorzsák Hugó 50 fill. — Kézpénzben összesen 8 kor. 30 fill. (Folyt. köv.)

Az Élet. Magas szintjén álló katolikus illusztrált szépirodalmi és kritikai hetilapunk 38. száma a következő dús tartalommal jelent meg: Az egy gyertyaszál története. **Erdős René** költeményeiből. A művészhez — a művéről. **Undi Mariska**. Erzsébet-torony. Hajnali imádság. Költ. **Somlyó Zoltán**. Renaissancekori arcképek. **Orbán Dezső**. — A látomások tornyában. Költ. **Harsányi Lajos**. — Hat hét története. **Bokor Malvin**. — A lélek szépsége. **Bizony László**. — Dal prózában. **Ilma**. — Gondolatok. F. J. — Fent a végtelenségben. — Az erdő tolvaja. **Sadoveanu**. Románból: **Laitin Daniel**. — Galambszárnyak. **Regény. Pásztor József**. — Legapróbb és legadázabb ellenségeinkről. **Liseron**. — Varjuk és golyák. **Ráspoly**. — Könyvek. Képek. Színház. Zene. — Színházi levél. **Eörsi Tóth Júlia**. — Heti problémák. Alföldi por. (Vampa levele.) **Fekete halál**. **Betyárvilág**. — A honvéd. — **Dagály** Budapesten. Az Élet előfizetési ára egész évre 20 kor., félévre 10 kor., negyedévre 5 kor. Megrendelhető a kiadóhivataltban: Budapest, Daunjanich u. 50.

Villámcsapás. E hó 16-án nagy zivatar vonult el Borodnó trencsénmegyei község felett. A zivatar alatt villám csapott le egy csűrbe, mely pillanat alatt lángokban állott. Legett 5 csűr és 1 kamra. Odaveszett öt gazdának összes termése és takarmánya. A kár nagy, mert biztosítva semmi sem volt. Hogy a tűz tovább nem terjedt az egyedül **Klacsó Árpád** állomási felügyelő és **Klacsó Antal** viszocsányi kántortanító, kik akkor látogatásban voltak a borodnói plébánosnál, önfeláldozó bátorságának és ügyességének köszönhető.

Pöstyén fürdőből. A színházi és zeneyügi bizottság f. hó 10-én tartott ülésében a következő előterjesztésekben állapodott meg: A színházat a jövő évről **Szabó Ferenc** szingizagatónak javasolja kiadni. Hasonlóképp javasolja a német évről az engedélyt **Richter Károlynak** megadni azon hozzátevessel, hogy Richter az ideinél jobb erők szerződésére köteleztessek. A zeneyügi terén az idej szervezete továbbra is fenntartandó. Köteleztessek azonban a karmester kethetenként egy filharmónikus hangverseny ren-

dezésére, azonkívül egy a zenekar tagjaiból összeállítandó szalonorkeszter szervezésére, mely a kamarazenét volna hivatva művelni. **Grosskopf** karmester próbaévet sikerrel megálván, a bizottság javasolja, hogy a karmesterrel, fizetésének javítása mellett, 3 éves szerződés köttessék. Mind-ezen javaslatok fölött a Fürdőbizottság október hó elején tartandó teljes ülésében fog határozni.

A kutya tépte el a ruháját. Endrődy Dezső kutyája a napokban Zoboron elkapta **Blasz Ignác** nyitrai lakosnak a lábát és nadrágját eltepte. **Blasz** most kártérítést követel a kutya gazdájától, mert nem látta el szájkosárral.

Automobil-szerencsétlenség. Vasárnap, szept. 18-án nagy szerencsétlenség történt a galgóc-pöstyényi állami uton. **Erdődy Imre** gróf, a grófné és az ifjú gróf Pöstyénbe indultak automobilon, melyet a fiatal főúr vezetett. Ezen úttesten vidám kedéllyel három vörösvári leány haladt Vágmedencére, ahol búcsú volt. Az automobil vészjelére a leányok szétugrottak. Kettő közülük még idejében félre ugrott, a 19 éves **Kosik Magdolnát**, Vörösvár legszebb leánya azonban eddig ki nem derített körülmények közt az automobil elkapta és elgázolta. Mire a gépkocsit megállították, a leány kiszendetett. Itt volna már az ideje, hogy szigorú országos törvényvel ves-senek véget az automobilon száguldozásának, mely már közveszélyes passióvá vált.

Betörés egy templomba. Szerdán éjjel furfangos betörő járt a Nyitra-iváukai templomban. A 4 m.-nél magasabb, drótröstélyos festett üvegablakon át tört be. Elég nyaktörő vállalkozás. A tolvaj 2 perselyt dézsmált meg, melyekből körülbelül 20 koronát vihett el, a harmadik perselyt nem is bántotta, nagyobb a kár, a mit az ablak betörésével okozott. A csendőrség széleskörű nyomozást indított a tettes megkerítésére. Alig egy év alatt ez már a 40-ik templomrablás Nyitra megyében.

Esküdtársi tárgyalás. F. évi október hó első napjaiban fog ítélni a nyitrai kir. esküdtársaság a csitári méregkeverő asszony felett. Az asszony ellen ugyanis erős a gyanu, hogy ez év februárjában ő mérgezte meg patkányméreggel a csitári Balkó-családot.

Közelg a szüret, lopják a szőlőt Zoboron. Zoboron ismét napirenden vannak a szőlőlopások. Csak a napokban tett panaszt a kapitányságon **Frank** főgimnáziumi igazgató, most meg arról értesülünk, hogy vasárnap délután egy csomó paraszt ember fényes nappal kosárszámbra lopta a szőlőt egy felsőzobori szőlőben.

Eltűnt aranygyűrű. **Venkovics Mari** szakácsnőnek f. hó 16-án elveszett az aranygyűrűje. Valaki kilopta lakásán szekrényéből. Hogy ki volt, nem tudja. A rendőrséghez fordult a tettes kinyomozása végett. A tolvaj azonban szorgos kutatás dacára sem került meg a mai napig.

Feltörték a ruhaszekrényét. Özv. **Molnár Jánosné** nyitrai lakosnőnél f. hó 16-án betörők jártak. Feltörték ruhaszekrényét és abból 12 darab 10 koronás aranyat, 25 koronát ezüstben, egy darab jeggyűrűt és egy aranygyűrűt elloptak. A tettesek még nem kerültek meg.

Megbokrosodott ló. F. hó 16-án délután 4-óra tájban **Holmes József** iváukai lakosnak itatás közben megbokrosodott a lova. A megvadult ló a felsőrétekről a **Rakóczi-utra** tért és vadul száguldott rajta végig. Az igazságügyi palota előtt fogták el az emberek.

Azt már nem. A nyáron történt, hogy **Barna Simon** bátyánk valamivel többet talált magába szedni a jóból, mint a mennyi elég lett volna, sőt úgy látszik sokkal többet, mert oly mély álomba merült, hogy hozzátartozói halottnak vélték. Ravatalra terítették tehát, meggyújtottak körülötte egy csomó viaszgyertyát s aztán torhoz ültek, melyen már-már nagyon vig kezdett lenni az örökösök hangulata, a mikor egyszer csak elszápad az egész társaság és sikoltozva menekül, ki merre lát. — A rémtünet **Simon bátyánk** okozta, ki felül s aztán kilép koporsójából és se szó, se beszéd, odatelepszik az elhagyott asztalhoz, felkap egy arany vignettás palackot és — alaposan meghúzza. Ezt látva a társaság egy bennszorult tagja, nekibátorkodik, visszaül a helyére és felocsudván az ijedelemből, de még mindig nagy zavarban, azt kérdik az öreg úrtól: „Hát bátyámuram nem hótt meg?“ Mire **Simon bátyánk** nyugodtan válaszol: „Ameddig csak a boromat ittátok, megmaradtam hóttnak, de már az Esterházy cognacomat nem hagyom az ebáda, inkább feltámadok.“

Rosdás tejeskannák. Schwarz nyitrai tejkereskedő címére f. hó 16-án reggel több kanna tej érkezett a vasúton. A szolgálatot teljesítő rendőr az edényeket közegészségi szempontból kifogás alá esőknek találta, miért a báró Stummer-féle uradalomból érkezett tejeskannák közül kettőt és Weisz Zsigmond assakürthi bérlő szállítmányából egyet lefoglalt. A kannák rozsdások, piszkosak voltak. Ideje már, hogy a rendőrségnek ilyesmire is kiterjed a figyelme.

Bő krumplitermés. Zsámbokréth község határában oly bő krumplitermés mutatkozik, a milyenre nem emlékszenek. Pollák bérlőnek holdankint átlag 110 métermáza burgonyája termett.

Lövöldöző lakatosinas. Csütörtökön délben a nagytapolcsányi Stein-féle lakatosműhelyben a tanonc revolveréből ötször rálőtt a segédre. Három lövés talált. A segéd kezén és lábán jelentékeny megsebesült. Hogy mi indított az inast arra, hogy fegyvert emeljen a segédre, nem tudni.

Mi volt a kenyérben? Takács János népbanki hivataloszóla f. hó 17-én reggel kenyeret vett Fink Jakab hid-utcai korezmárosnál, kinek mellesleg legyen mondva, pékműhelye is van. Takács felszelte a kenyeret és abban a legnagyobb meglepetésére egy bogarat talált. Hogy vajjon svábbogár volt-e, arról nem szól a krónika, de hogy bogár volt, arról bizonyosságot szerzett a rendőrkapitány is, a kihez a kenyér feljelentés folytán került.

Panasz a nyitrai gyepmester ellen. A napokban a kapitányságra panasz érkezett Waggenhoffer Jakab gyepmester ellen, mert a hatóság által elkobozott húst és az elhullott és a gyepmesteri telepre kiszállított rendelt állatokat napokig hevertette elálatlanul. A bűz meszsze áradt a telepről, minek következtében a levegő teljesen meg lett fertőzve.

„BUZIÁSI PHÖNIX“ az egyedüli bakteriummentes természetes ásványvíz s ezért nemcsak hazánkban, de az egész művelt világ orvosai által mint legkiválóbb természetes, az egészség előnyére való üdítő és gyógyvízként ajánlják. „Buziási Phönix“ a hazai ásványvizek legelgőnyebbe és az egész világon legelőnyösebbben ismert.

Milyen ásványvizet igyunk? A magyar természetes ásványvizek között jelentékeny helyet foglal el gyógyi gyógy- és borvíz. Ezen nagyon értékes alkalikus sulfátos víz kitűnő hatású: emésztési zavarok, gyomorsavanyúság, gyomorégés és elhízottságnál, első sorban azonban bélrengésnél, mint kiváló Garminatívum szerepel. A benne előforduló alkáliák nyálkaoldóként hatnak a légzőszervek hurutjainál és a dus lithium tartalom vese-, hólyag- és bélbajoknál van igen jó hatása. Dr. Tognio L. tanár ur véleménye szerint a „Gyógyi“ kén-savanyúvíz ugyanaz a Parádi Csevicevel csodálatosan azonos. Kitűnő és biztos óvszer járványok idején. Kapható *Deutsch Gyulánál Nyitrán*. Vidéki megrendelések: Kutkezelőség, Gyógyre (Hont m.) intézendő. 62. 18-20.

Nyilt-tér.

Borszéki
GYÓGY-ÉS ÜDÍTŐVIZ.

A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA!

„BORSZÉKI“
az ásványvizek királya,
angolkór és
vérszegénység
ellen páratlan gyógyszer.
Mint üdítő és hűsítő ital a legelső minden vizek között.

Főraktár:
BRIX JÁNOS FIA UTÓDA
fűszer-, csemege- és ásványvíz-kereskedőnél — **Trencsén.**
105. 6-15.

Közgazdaság.

Szarvasmarha-díjazás. A nyitrai megyei gazdasági egyesület folyó hó 16-án Nyitra-udun szarvasmarha-díjazást tartott. Az egyesület alelnöke *Leidenfrost* Károly nyitotta meg az eljárást és felhívta a gazdaközönséget arra, hogy a szarvasmarha-tenyésztésre mintegy predestinált Rudnóvölgyet használják ki és emeljék tenyésztőket számban és minőségben, felhívta továbbá őket, hogy ne csak az állat külsejére adjanak, hanem hasznosítására is iparkodjanak kiválasztással minél jobb tejelő állatokat tenyészteni, végül felhívta *Filáz* Lajost a bíráló-bizottság elnökségére és a bizottság megalakítására. Első díjat nyertek *Dawner* Pál koosi lakos tehenéért és *Liska* József nyitrai lakos szép üszőért. Kiosztott 300 kor. készpénz és egy berni kolomp, mint *Vépy-Vogronics* Ödön vándordíja. Az állatdíjazásra mintegy 150 darab tehen és üsző volt felhajtva.

Telefon.

P. Budapest. Vietórisz Miklós kath. vallású volt. Halálos ágyán a haldoklók szentségeit is felvette.

Részvényalírási felhívás.

A *Privigyei Gazdasági Bank r. t.* 1910. évi szeptember hó 17-én tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy részvénytőkéjét 100000 koronáról 200000 koronára felemeli és pedig olykép, hogy az eddigi 2000 darab 50 korona névértékű részvény bevonassék és helyébe ugyancsak 2000 darab új 100 korona névértékű névre szóló részvény bocsatassék ki.

Ezen határozat alapján a *mostani részvénybirtokosok* igényt tarthatnak minden régi 50 korona névértékű részvény után egy új 100 korona névértékű részvény átvételére, a következő feltételek mellett:

1. Minden eddigi az *intézet részvénykönyvébe* bejegyzett részvény birtokos régi részvényének beszoállítására és 56 korona ráfizetés ellenében egy új 100 korona névértékű részvényre tarthat igényt. A részvényenkint befizetett 56 koronából, 50 korona a részvénytőkéhez csatolják, 5 korona a tartalékalap javára esik, 1 korona pedig az új kibocsátás körül felmerülő költségekre lesz felhasználva.

2. Azok a részvényesek, a kik az 1. pontban megirt elővásárlási jogukkal élni nem akarnak, eddigi 2 darab 50 koronás részvényük beszoállítására ellenében egy új 100 korona névértékű részvény kiállítására tarthatnak igényt.

3. A részvényjegyzés kizárólag *Privigyén a Privigyei Gazdasági Bank r. t. üzlethelyiségében* történhetik, hol a befizetések az alant megjelölt módon, valamint a régi részvények beszoállítására is eszközözlendő.

4. A részvényjegyzés zárhatárideje 1910. évi november hó 15. Ugyanezen határidőig jelentendő be a 2-ik pontban megirt becserelési igény is. Aki ezen időpontig nem gyakorolja jogait, annak részvénye nyilvános árverésen eladatik és a részvénybirtokos csak az árve-

résen befolyt pénz átvételére tarthat igényt. Az árverés megtartásáról a régi részvénybirtokos ajánlott levélben lesz értesítve. A megtartott árverés után a régi részvény érvénytelenné válik.

5. A befizetések a következő határidőkben teljesítendő: A jegyzés alkalmával 10 korona, a többi 46 korona pedig 1910. évi december hó 30-ig bezárólag. Ki ezen határidőig nem teljesíti a hátralékos befizetéseket, elveszti a jegyzéskor szerzett jogait és a már teljesített befizetések iránti igényeit. Ez utóbbiak a tartalékalap javára fordítatnak, s az igazgatóság jogosított az ezeknek megfelelő részvényeket nyilvános árverésen értékesíteni.

Minden befizetésről, valamint a régi részvény átvételéről elismervények fognak kiadatni. Az új részvényeket a jogosított 1911. január 1-től kezdődőleg az intézetnél átveheti.

Privigye, 1910. szeptember hó.

A *Privigyei Gazdasági Bank r. t.* Igazgatósága.

122. 1-1.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
BAKTERIUM-MENTES
TERMÉSZETES ÁSVÁNYVIZ
ÜDÍT-GYÓGYIT. * ÜDÍT-GYÓGYIT.
Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.
ORVOSILAG AJÁNLVÁ.
FŐLERAKAT **EINZINGER JÓZSEF** CÉG NYITRA
KOSSUTH-TÉR VÁROSHÁZ-TÉR SARKÁN.
56. 30-40.

128. 51-52.
Legfinomabb hegyi ojtvány-csemege-szőlőt,
francia fajokban, édes és zamatos.
5 kilós kosarakban
gondosan csomagolva minden posta-állomásra mérsékelt áron szállítok, valamint üres szőlőkosarak is nálam... beszerezhetők...
Pécs Ede szőlőbirtokos és fűszerkereskedő
NYITRÁN.

Telefon szám: 146.

TELEFON

Poór-féle cukrászdában!

Nyitra, Bottyán-utca 4.
Galgócon, Erzsébet-u. 7.

Házilag készült befőttek, cukrozott gyümölcsök. Naponta friss készítésű vajás és dessert sütemények, friss Gerbaud. — Ugyanott szebbnél-szebb bonbonierek, Gerbaud, Lindt és *Gala Peter-féle* csokoládék, desszertek és mindenféle cukor különlegességek nagy választékban s ami a fő igen olcsón beszerezhetők pontos kiszolgálás mellett.

Ünnepi kalácsok, torták mindenkor megrendelhetők és kívánatra házhoz is szállítatnak.

171. 42-52.

A t. közönség kényelmére

üzletembe bevezettem a telefont is, úgy hogy az egész megye bármely részéről övő telefon megrendeléseket is a leggyorsabban teljesíthetem.
Nyitrai telefon szám 146.

13201/1910. polg. szám.

Hirdetmény.

A nyitrai kir. törvényszék ezennel köz-
hírré teszi, hogy a m. kir. államvasutaknak
Galántha—zsolnai vonalán a második vágány
céljaira Beregszeg község határában elfoglalt
földterületek kisajátítása elrendeltetvén, a kár-
talanítási eljárás foganatosítására határidőül
**Beregszeg község házához 1910. évi ok-
tóber hó 17-ik** napjának d. e. 9 óráját tűzte
ki s arra a kisajátító m. kir. államvasutak
igazgatóságát, az érdekelt telekkönyvi tulajdo-
nosokat, s egyébként telekkönyvileg érdekelt
feleket, oly hozzáadással idézi meg, hogy a
tárgyaláson való elmaradásuk, a kártalanítás
fölött hozandó érdemleges határozatot gátolni
nem fogja.

Nyitrán 1910. évi szeptember hó 20-ik
napján. A kir. törvényszék mint polgári bíróság.

Miklóssy Arthur,
kir. tsvszéki elnök h.
Olvashatlan aláírás
t. jegyző.

119. 1-3.

ISZER FERENCZ
MÉHVIASZ- ÉS GYERTYAGYÁROS
katholikus cég
MALACZKA (POZSONY M.)

A főtiszt. plébános urak szives figyel-
mébe ajánlom különösen kisebb jövedelmű
templomok használatára saját gyártmányú
III. rendű, szép és tartós égésű

félviasz-gyertyáimat,
kilója 2 korona 40 fillér.

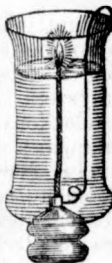
Továbbá ajánlom I. és II. rendű
méhviasz-gyertyáimat, kétszer
finomított templomi égő olajat.

Valódi francia olajból, kris-
tály-üveg, tömjén, füstölő-szén,
szurok-fáklya stb. legjobb minő-
ségben jutányos áron kaphatók.

A gyertyákat 4 kilogrammtól
kezdve bérmentve szállítom.

A főtiszt. plébános urak részére kész-
pénzfizetésnél 3% engedményt, vagy kivá-
natra 1 évi utólagos fizetési előnyt nyújtok.

64. 10-15. Kivánatra árjegyzékkel ingyen
és bérmentve szolgálhatok. —

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Magyarázat.

120. 1-6.

Hogy mennyire köztudomása
a közönségnek az a tény, hogy

a kolerajárvány

veszélyének esetén
a tisztaság mellett

legjobb óvszer**AZ ESTERHÁZY-COGNAC**

annak legjobb bizonyítéka a
rendkívüli nagy fogyasztás.
* Hivatalosan, közjegyzőileg
meg van állapítva, hogy az
Esterházy cognacgyár két db.
Egrot-féle főző-készüléke

1,752.000 liter bor

termelő képességet foglal ma-
gában. Ez az óriási szám leg-
jobb bizonyítéka annak, hogy a

**közönség tudja, minő szerrel
védekeznek a kolera ellen.**

Ez a magyarázata a rend-
kívüli nagy fogyasztásnak.

**Az Esterházy-cognac
mindenütt kapható!!**

**Központi iroda: Budapest, V. ker.,
Csáky-utca 14. szám.**

KALAPOS SZILVESZTER

URI ÉS NŐI DIVATÁRÚ ÜZLETE
NAGYTAPOLCSÁNYBAN, FÖTÉR.

Férfi divatcikkek: Divatos puha és kemény
kalapok, ingek, gallérok,
kézelők, nyakkendő-különlegességek, sétabotok, stb.

Női divatcikkek: Ajour harisnyák, keztyűk,
zsebkendők, női gallérok,
selyem schawlok, napernyők, csipkék, csipkeszövetek,
szalagok, gombok. — Férfi és női ruhához szabókellékek.

**Kozmetikai dolgok, bőrnemű árúcikkek, a legfinomabb
kivitelben, úgyszintén gyermek-játékokban választék.**

Egy jó házból való fiú tanoncnak azonnal felvétetik.

121. 1-3.

Akinek fájós lába van és mégis kényelmes, jó és szép formájú divatos cipőt

akar viselni, az forduljon

Szőke Antal

ortopéd- és műcipészhez
Nyitra, Tóth Vilmos-u. 21.
(Stefkovits-féle házban)
és tegyen próbarendelést.

45. 26-28.

Csizmák, vadász-cipők angol és amerikai szabás szerint a legdivatosabban és szakavatottan készíttetnek. Különböző **cipő-krémek** állandóan raktáron tartatnak. **Cipőfelsőrészek** mérték szerint a legszebb és legdivatosabb kivitelben készíttetnek.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos-utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufrukat, egész és félparókákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj- és szakálfestést, ugyiszintén tyúkszemvágást jutányos áron.

129. 51-52.

Vesz vágott és kifésült haját.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Hajfestékek mindenféle színben állandóan raktáron tartatnak.

Szolid és pontos kiszolgálás!

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat,
cimadákat, biretumokat,
mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és
a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és
a lehető leggyorsabban eszközöl.

2. 37-52.

VEREBÉLY GÉZA URI ÉS NŐI DIVATÁRÚHÁZA NYITRÁN, TÓTH VILMOS-U.

ŐSZI IDÉNY.

Az összes női és férfi divat-
cikkek legujabb kivitelei,
kosztüm, ruha és blúz kel-
mék, bársonyok és selymek
dús választékban raktáron.

Velezek, flaneliek
első minőségben.

Férfi kalapok, nyakkendők,
mellények, botok, esernyők,
bőr- és szövött-keztűk stb.

Kísérje kérem állandóan figye-
lemmel a cég kirakatait s meg
fog győződni, hogy szebb és
jobb minőségű divat-árúkat
mint e helyen, jutányosabban
sehol nem vásárolhat. :::::

HIRDETÉSEK

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE”
számára igen jutányos áron
felvétetnek Nyitrán, Huszár
István úr könyv- és papir-
kereskedésében, ugyanitt a
lapra is elő lehet fizetni.

Kitünő zaborhegyi csemege szöllőt :: Valódi nyitravölgyi akáczvirág gyógymézet

(utóbbi öt kilós bádogedény,
vagy 4, 2, 1 kilós üvegekben)

ajánl:

**SZÉCHENYI SÁNDOR
kereskedő NYITRA.**

Postai megrendelések pontosan rö-
gön fogantositatnak. (109. 4-5.)

BOR ELADÁS!

Katócz Simon kerületi szőlőszeti és borá-
szati felügyelő esztergomi pinczejében
nagyobb mennyiségű egy és két éves, jobb
minőségű, tisztán kezelt fehér és schiller-
bor jutányos áron eladó. — Az eladás
50 literen felüli mennyiségben történik.

Bővebb felvilágosítást nyújt és megrendeléseket elfogad
a fenti borászati felügyelő Nyitrán, Gyürki-utca I. sz.

107. 5-18.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.

„KRISTÁLY” FORRÁS ÁSVÁNYVIZ

Étvágyat javít. Gyomor-
rontást megakadályoz.
Több mint ezer orvos
ajánlja. — Kapható min-
den fűszer és csemege
üzletben, jobb vendég-
lőben és kávéházban.

97. 8-8. Főraktár:

SARLAY ÁDÁM ÚRNÁL NYITRA.

Szt. Lukácsfürdő Kútállalat
Részv.-Társ. Budapest (Buda)

2. biz. szám.

Hirdetmény.

Prasicz, Nemecke, Zavada, Ve-
lusócz, Tvrdomeszticz és Podhragy
községek telekkönyvi betéteinek szerkesztésére
kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az
1886: XXIX., 1889: XXXVIII., és az 1891:
XVI. törvényekbekezdésben előírt helyszíni eljá-
rás végett és pedig egyelőre csupán az azono-
sító 1910. október 3-ik napján az azono-
sítás befejezte után pedig a bizottság a köz-
ségben megjelenend.

Ennélfogva felszólítatnak

1) mindazok, a kik a tjkönyvben előfor-
duló bejegyzésre nézve okadolt előterjesztést
kivánnak tenni, hogy a bizottság előtt, a ki-
tűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt
jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló
okirataikat mutassák fel;

2) mindazok, a kik valamely ingatlanhoz
tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog tkvi
bekebelezését a kitűzött határidőig a telek-
könyvi hatósághoz intézendő szabályszerű be-
advány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi
bekebelezésre alkalmas okirataik alapján a telek-
könyvi bejegyzés iránti kérelmeik előter-
jesztése végett a bizottság előtt jelenjenek
meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkal-
mas okirataik nincsenek az átírásra az 1886:
XXIX. t.-c. 15-18. és az 1889: XXXVIII.
t.-c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges
adatokat megszerezni iparkodjanak, és azok-
kal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igaz-
olják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó
telekkönyvi tulajdonos, az átruházás létrejöttét
a bizottság előtt szóval elismerje, és a tulaj-
donjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa,
mert különben jogaikat ez uton nem érvénye-
síthetik és a bélyeg- és illetékkelengedés ked-
vezményétől is elesnek;

3) azok, a kiknek javára tényleg már
megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy
megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg beje-
gyezve, ugyiszintén az ilyen bejegyzésekkel
terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegy-
zett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy
törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött
bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben
a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Nagytapolesány, 1910. szeptember 10-én.

Molnár Antal,

Dr. Halaktovics Jenő,

betétszerkesztő.

116. 2-3.

kir. betétszerk. bíró.